

Motion till riksdagen 2020/21:3118

av **Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD)**

Utgiftsområde 21 Energi

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 21 Energi enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Bakgrund

Sverige som industrination är beroende av såväl konkurrenskraftiga priser på elenergi som leveranssäkerhet under årets alla timmar. Det är även därför som vattenkraften tillsammans med kärnkraften utgör basen i det svenska energisystemet.

Politikens inriktning

Energipolitiken ska vara inriktad på att säkerställa en långsiktigt konkurrenskraftig och tillförlitlig energiförsörjning, för såväl hushåll som näringsliv. Den politik vi står bakom syftar till att göra det möjligt för Sverige att upprätthålla en hög internationell konkurrenskraft och levnadsstandard.

Det är viktigt för en nation att ha kontroll över sin energiförsörjning och mot den bakgrunden ska en hög grad av självförsörjning prioriteras i arbetet med att uppnå energipolitikens mål är att föredra.

Denna inställning utesluter emellertid inte att energisystem kan delas över nationsgränser, men då företrädesvis med nationer i Sveriges närområde. Vi strävar därför efter att bibehålla och utveckla landets energisystem, med fokus på leveranssäkerhet, effektivitet och miljöansvar.

Sverigedemokraternas satsningar

Insatser för energieffektivisering

Som ett led i att ta Sverige ur oljeberoendet, samt för att utveckla den inhemska energiindustrin, avsätts resurser till en ökad satsning på energieffektivisering. Ur ett resurs- och konkurrensperspektiv är det en självklarhet att använda resurserna på ett så effektivt sätt som möjligt, den som ligger i framkant har en konkurrensfördel. För basindustrin i Sverige, som till övervägande del består av energiintensiv verksamhet, är energieffektivisering av stor betydelse med potential för betydande kostnadsbesparingar. Genom att använda mindre energi per producerad enhet stärks industrins konkurrenskraft.

Vi vill satsa på program för små och medelstora företags energi- och klimatarbete. Där anslagshöjningen ska användas för fortsatta satsningar på omställningsarbetet i företag samt genom stöd till dessa företags marknadsintroduktion av energieffektiva produkter och tjänster, främjas energieffektivisering samtidigt som även företagets tillväxt och konkurrenskraft främjas.

Energiforskning

Vår ambition med energiforskningen är att reducera Sveriges beroende av fossila bränslen och att utveckla den inhemska energiindustrin. På längre sikt kommer inte subventioner till enskilda energislag att lösa några problem. Miljövänliga och förnybara energislag måste alltså kunna hävda sig själva på marknaden. Mer medel tillförs för energiforskningen, då framtiden kräver ren energi till rimliga priser och i det perspektivet måste forskningen på detta område prioriteras.

Anslaget ska kunna användas till alla fossilfria energislag, vilket är en följd av det tillkännagivande som riktats från riksdagen. I budgetpropositionen konstaterar regeringen att ansökningar kring forskning på kärnkraftsområdet har inkommit, men inte har tilldelats några medel. Vi kommer att följa upp detta då det är angeläget att forskning genomförs bedrivs kring alla fossilfria kraftslag.

Energimarknadsinspektionen

I budgetpropositionen anslår regeringen mer medel till Energimarknadsinspektionen med hänvisning till att man ska komma i bättre balans kring handläggningen av koncessionsärenden och därmed kunna minska tiden för tillståndsprövningar. Detta är något som även vi står bakom och som är angeläget.

Samtidigt ska det konstateras att ytterligare arbetsuppgifter har lagts på myndigheten som godkännande eller undantag avseende exempelvis elnätsföretagens ägande av energilager, undantag för integrerade nätverkskomponenter, vissa beslut kopplade till stödtjänster samt om vilken verksamhet ett elnätsföretag får bedriva vid sidan av elnätsverksamhet. Medel tillförs till myndigheten för att öka tidseffektiviteten i handläggningen.

Avgifter till internationella organisationer

Sverige bör delta i internationellt samarbete med andra kärnkraftsnationer i syfte att möjliggöra att fler länder får tillgång till leveranssäker och ren baskraft. En snabbare

etablering av storskalig kommersiell drift av fjärde generationens kärnkraftverk skulle innebära möjligheten för såväl en utfasning av fossilbaserad kondenskraft som minska de mellanlager av använt kärnbränsle. Sverige bör därför ansluta sig till GIF, Generation IV Forum, med målsättningen att utveckla framtidens kärnkraftsteknik.

Forskningsreaktor för fjärde generations kärnkraft

Sett utifrån att kärnkraften står för nästan hälften av vår elförsörjning så har det statliga stödet till forskning på kärnteknikområdet under lång tid varit ytterst blygsamt. För att kunna uppnå ny, modern och ännu mer säker kärnkraft i Sverige behövs också en hög nationell kompetens och för detta behövs ökat stöd till kärnkraftsforskningen. Vi vill därför satsa på en statligt finansierad forskningsreaktor för fjärde generationens kärnkraft med syftet att kunna återanvända det använda kärnbränslet.

Idag utnyttjar vi endast ett fåtal procent av potentialen i det uran som grävts upp medan återstående del avses att grävas ned som avfall. Flera lovande projekt med olika typer av snabba kärnkraftsreaktorer, som även kallas för fjärde generationens kärnkraft, pågår just nu. I denna typ av reaktorer kan det tidigare använda kärnbränslet istället återanvändas. En lämplig plats för en forskningsreaktor skulle kunna vara Oskarshamn, där det idag använda kärnbränslet finns.

Vätgasstrategi

Betydande satsningar sker globalt på fordon med bränsleceller med vätgas som energibärare. The Fuel Cells and Hydrogen Joint Undertaking, beräknar i en studie från 2019 att vätgas kan möta över 20 procent av efterfrågan på energi och ge 5,4 miljoner arbetstillfällen i Europa till år 2050.

I Suldal i Norge planeras en av världens största vätgasfabriker, som ska drivas helt på förnybar vattenkraft. På en sträcka i norra Tyskland har ett första vätgaståg börjat rulla och vätgasstationerna är där betydligt mer vanligt förekommande än i Sverige. I Japan finns närmare 100 tankställen och i Sydkorea satsas stort på fler vätgasmackar. Sist men inte minst aviserar nu även Kina ett ambitiöst mål om 100 000 bränslecellsbilar till 2025 och omfattande satsningar på vätgasdrivna fordon i lokaltrafik.

I Sverige har dock tekniken en rätt blygsam tillvaro, trots potentialen i denna teknik, och det finns dessvärre endast ett fåtal vätgasstationer. Mycket på grund av att det finns få färdiga bränslecellsfordon att köpa eller leasa från olika biltillverkare. Det finns däremot ett flertal kommuner som idag testar bränslecellsbilar, men en förutsättning för introduktion av bränslecellsfordon bredare är att det finns en infrastruktur för att tanka fordonen, vilket idag saknas.

En annan viktig del vad gäller bränslecellstekniken är att den kan användas till mycket mer än bara bilar, exempelvis kan man byta ut dieseldrivna elgeneratorer som idag används som reservkraft på sjukhus, serverhallar och liknande. Fördelen är även att vätgasen inte blir gammal till skillnad från dieseln som är en färskvara med ett bäst före datum. Bränslecellstacken kan även stå inomhus vilket är mer komplicerat med ett dieselverk som dessutom har en hög ljudnivå och avger rökavgas, vilket man helt slipper med bränslecellstekniken.

I regeringens anslag för infrastruktur för elektrifierade transporter finns utrymme för stöd till tankstationer för vätgas, vilket vi anser är bra. Men det är fortsatt en blygsam

prioritering av regeringen. Vi vill därför tillföra medel för en specifik satsning kring vägas för att vidareutveckla tekniken i en vätgasstrategi för Sverige som är finansierad.

Budgetförslag

Tabell 1 Anslagsförslag 2021 för utgiftsområde 21 Energi

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Statens energimyndighet	365 421	±0
1:2 Insatser för energieffektivisering	28 000	72 000
1:3 Insatser för förnybar elproduktion	25 000	-25 000
1:4 Energiforskning	1 515 223	103 000
1:5 Infrastruktur för elektrifierade transporter	550 000	±0
1:6 Energimarknadsinspektionen	152 757	5 000
1:7 Energiteknik	1 462 400	-1 462 000
1:8 Elberedskap	270 000	±0
1:9 Avgifter till internationella organisationer	25 328	1 000
1:10 Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning	120 000	-120 000
99:1 Forskningsreaktor	±0	150 000
99:3 Vätgas	±0	100 000
Summa	4 514 129	-1 176 000

1:2 Insatser för energieffektivisering

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	72 000	72 000	72 000

Anslagshöjningen ska användas för fortsatta satsningar på omställningsarbetet i företag samt genom stöd till dessa företags marknadsintroduktion av energieffektiva produkter och tjänster, främjas energieffektivisering samtidigt som även företagens tillväxt och konkurrenskraft främjas.

1:3 Insatser för förnybar elproduktion

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-25 000	-25 000	-25 000

Anslaget på post 1:3 Insatser för förnybar elproduktion tas bort, som ett led i en övergripande energistrategi som syftar till att göra marknadsförutsättningarna mer jämbördiga för olika energislag och med ett fokus mot fossilfrihet.

1:4 Energiforskning

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	103 000	103 000	103 000

Energiforskningen ska reducera Sveriges beroende av fossila bränslen och att utveckla den inhemska energiindustrin. Det är därför olyckligt att regeringen sänker anslaget kring energiforskningen med 282,5 miljoner kronor för budgetperioden. Vi återför dessa

medel och höjer även ambitionen genom att öka anslaget med 102,5 miljoner kronor årligen.

1:6 Energimarknadsinspektionen

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	5 000	5 000	5 000

Medel tillförs till myndigheten för att öka tidseffektiviteten i handläggningen.

1:7 Energiteknik

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-1 462 000	-578 000	

Dagens investeringsstöd för installation av solceller kan på goda grunder ifrågasättas då solceller nästan uteslutande producerar elenergi vid tidpunkter då Sverige redan har ett stort produktionsöverskott. Då anslaget uteslutande under budgetperioden avser investeringsstöd till solceller samt stöd till energilagring tar vi bort anslaget 1:7 Energiteknik helt. Detta är ett led i att minska snedvridningen på energimarknaden.

1:9 Avgifter till internationella organisationer

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	1 000	1 000	1 000

Sverige bör ansluta sig till GIF, Generation IV Forum, med målsättningen att utveckla framtidens kärnkraftsteknik. För detta ändamål utökas anslaget med 1 miljon kronor årligen.

1:10 Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	-120 000	-120 000	-120 000

Anslaget avser statsbidrag till kommuner för energi- och klimatrådgivning samt stöd som kan delas ut till projekt inom samma område. Anslaget har en väldigt låg effektivitet i arbetet för att nå fossilfrihet och där flera tveksamma projekt finansierats under tidigare perioder. Förslaget är att anslaget tas bort helt.

99:1 Forskningsreaktor

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	150 000	150 000	150 000

Medel anslås för både forskning och utveckling samt uppförande av en svensk forskningsreaktor. Anslagets storlek bygger på den skrivelse som överlämnades till Vetenskapsrådet och Kungliga Vetenskapsakademien där budget var satt till drygt 1,5 mdkr under perioden 2013–2023. För att med god marginal inte underskatta kostnaden så anslås 150 miljoner kronor årligen för detta från och med år 2021.

99:3 Vätgas

	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Avvikelse från regeringen	100 000	100 000	100 000

I regeringens anslag för infrastruktur för elektrifierade transporter finns utrymme för stöd till tankstationer för vätgas, vilket är bra. Men det är fortsatt en blygsam prioritering av regeringen. Vi vill därför tillföra medel för en specifik satsning kring vägas för att vidareutveckla tekniken i en vätgasstrategi för Sverige som är finansierad.

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Tobias Andersson (SD)

Josef Fransson (SD)

Eric Palmqvist (SD)